

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

JÁN MAZÁK

18 päivänä joulukuuta 2008¹

1. Korkein hallinto-oikeus (Suomi) on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle nyt käsiteltävänä olevan ennakkoratkaisupyynnön. Ennakkoratkaisukysymys koskee EY 43 ja EY 48 artiklan sekä EY 56 ja EY 58 artiklan tulkintaa.

2. Kansallinen tuomioistuin katsoo, että kyseisten EY:n perustamissopimuksen artiklojen tulkinta voi olla tarpeen, jotta voitaisiin antaa ratkaisu Aberdeen Property Fininvest Alpha Oy:n (jäljempänä Alpha) vaatimuksesta kumota keskusverolautakunnan 25.1.2006 antama ennakkoratkaisu, jossa tämä totesi, että Alpha on velvollinen perimään vuosilta 2005 ja 2006 lähdeveron osingoista, joita se maksoi emoyhtiölleen Aberdeen Property Nordic Fund I SICAV:lle (jäljempänä Nordic Fund SICAV), joka on perustettu Luxemburgin oikeuden mukaiseksi vaihtuvapääomaiseksi sijoitusyhtiöksi (jäljempänä SICAV-yhtiö).

3. Kansallisen tuomioistuimen epäilykset perustuvat siihen, että kansallisen lainsäädännön mukaan on niin, että jos Alpha maksaisi osingon SICAV-yhtiön kaltaiselle suomalaiselle

selle osakeyhtiölle tai muulle vastaavalle kansalliselle yhteisölle, tämä osinko ei olisi veronalaista tuloa eikä siitä myöskään perittäisi lähdeveroa.

I Asiaa koskevat oikeussäännöt

A Yhteisön oikeus

Direktiivi 90/435

4. Eri jäsenvaltioissa sijaitseviin emo- ja tytäryhtiöihin sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä 23.7.1990 annetun neuvoston direktiivin 90/435/ETY² tavoitteena on vapauttaa lähdeverosta osingot ja muut voitot, joita tytäryhtiöt jakavat emoyhtiöilleen,

1 – Alkuperäinen kieli: ranska.

2 – EYVL L 225, s. 6; jäljempänä direktiivi 90/435.

ja välttää tällaisen tulon kaksinkertainen verotus emoyhtiön tasolla.³

5. Direktiivin 90/435 2 artiklan mukaan direktiiviä sovellettaessa ”jäsenvaltiossa sijaitsevilla yhtiöllä” tarkoitetaan jokaista yhtiötä, joka täyttää kolme edellytystä. Yhtiöllä on ensinnäkin oltava jokin direktiivin 90/435 liitteessä luetelluista yhtiömuodoista. Toiseksi edellytetään, että yhtiöllä katsotaan jonkin jäsenvaltion verolainsäädännön mukaan olevan tässä jäsenvaltiossa verotuksellinen kotipaikka eikä sillä katsota kolmannen valtion kanssa kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen mukaan olevan verotuksellista kotipaikkaa Euroopan yhteisön ulkopuolella. Kolmanneksi yhtiön on oltava ilman valintamahdollisuutta ja vapautusta velvollinen maksamaan jotakin direktiivin 90/435 2 artiklan 1 kohdan c alakohdassa mainituista veroista tai muuta veroa, jolla jokin näistä veroista voidaan korvata.

6. Direktiivin 90/435 liitteessä mainitaan Luxemburgin osalta ”société anonyme, ’société en commandite par actions,’ ’société à responsabilité limitée,’ ’société cooperative,’ ’société coopérative organisée comme une société anonyme,’ ’association d’assurances mutuelles,’ ’association d’épargne-pension,’ ’entreprise de nature commerciale, industrielle ou minière de l’État, des communes, des syndicats de communes, des établissements publics et des autres personnes morales

de droit public’ -nimiset yhtiöt sekä muut Luxemburgin lainsäädännön mukaiset yhtiöt, jotka ovat Luxemburgin yhtiöveron alaisia”.⁴ Kolmas edellytys merkitsee Luxemburgin osalta sitä, että yhtiön on oltava velvollinen maksamaan impôt sur le revenu des collectivités -nimistä veroa.

B Kansallinen säännöstö

Tuloverolaki

7. Tuloverolain⁵ 9 §:n mukaan ulkomainen yhteisö on rajoitetusti verovelvollinen, eli se on velvollinen suorittamaan tuloveroa Suomesta saamastaan tulosta.

8. Suomesta saadut tulot luettelaa kyseisen lain 10 §:ssä. Luettelossa mainitaan muun muassa osinko, joka on saatu suomalaiselta osakeyhtiöltä, osuuskunnalta tai muulta yhteisöltä.

3 – Julkisasiamies Sharpston kuvasi direktiivin 90/435 tavoitetta yksityiskohtaisesti äskettäin asiassa C-48/07, Les Vergers du Vieux Tauves, antamansa ratkaisuehdotuksen 46 ja 47 kohdassa.

4 – Luxemburgin osalta liitteen tämänhetkinen versio perustuu 22.12.2003 annettuun neuvoston muutosdirektiiviin 2003/123/EY (EUVL L 7, s. 41).

5 – Tuloverolaki (1535/1992).

9. Edellä mainitun lain 20 §:ssä on luettelo tuloverosta vapaista yhteisöistä. Näihin yhteisöihin kuuluvat myös sijoitusrahastot.

yhteisön saama osinko ei yleensä ole veronalaista tuloa. Sitä vastoin luonnollisten henkilöiden saamat osingot ovat veronalaista tuloa.

Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta

II Tosiseikat

10. Rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain⁶ 3 §:n mukaan lähdevero on suoritettava osingoista, joita suomalainen yhteisö jakaa rajoitetusti verovelvolliselle, lukuun ottamatta tilannetta, jossa osinko maksetaan Euroopan unionin jäsenvaltiossa asuvalle yhteisölle, joka välittömästi omistaa vähintään 20 prosenttia osinkoa maksavan yhtiön pääomasta ja joka on samalla direktiivin 90/435 2 artiklassa tarkoitettu yhtiö.

12. Alpha on elokuussa 2005 perustettu suomalainen listaamaton osakeyhtiö. Koska tarkoituksena on, että siitä tulee Luxemburgin oikeuden mukaan perustetun SICAV-yhtiön eli Nordic Fund SICAV:n kokonaan omistama tytäryhtiö, se teki keskusverolautakunnalle ennakkoratkaisuhakemuksen siitä, olisiko se vervollinen perimään lähdeveron Nordic Fund SICAV:lle jakamistaan osingoista.

Laki elinkeinotulon verottamisesta

11. Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain⁷ 6 a §:ssä säädetään, että suomalaisen

13. Alpha vetosi sijoittautumisvapautta ja pääomien vapaata liikkuvuutta koskeviin EY 43 ja EY 56 artiklaan. Niistä seuraa, että objektiivisesti samankaltaisia tilanteita olisi kohdeltava verotuksessa samalla tavalla. Alpha, joka maksaa osinkoja toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneelle yhtiölle, on samankaltaisessa asemassa kuin kotimainen yhtiö, joka maksaa osinkoja kotimaiselle osakkaalle. Jos Alpha maksaisi osingon SICAV-yhtiötä vastaavalle suomalaiselle osakeyhtiölle, joka harjoittaisi kiinteistösijoitustoimintaa, tai

6 – Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta (627/1978).

7 – Laki elinkeinotulon verottamisesta (360/1968).

jollekin muulle vastaavalle kotimaiselle yhteisölle, tämä osinko ei olisi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain eikä tuloverolain mukaan veronalaista tuloa. Tästä seuraa, että myöskään lähdevero ei perittäisi jaetusta osingosta.

14. Keskusverolautakunta lausui 25.1.2006 päivätyssä ennakkoratkaisussaan, että Alphan on perittävä Nordic Fund SICAV:lle maksamastaan osingosta lähdevero. Päätöksessä viitattiin tuloverolakiin, jonka mukaan ulkomainen yhteisö on velvollinen suorittamaan veroa Suomesta saamastaan tulosta, sekä rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annettuun lakiin, jonka mukaan suomalaisen yhteisön rajoitetusti verovelvolliselle maksamista osingoista on suoritettava lähdevero, lukuun ottamatta tilannetta, jossa osingonsaaja on Euroopan unionin jäsenvaltiossa asuva yhteisö, joka välittömästi omistaa vähintään 20 prosenttia osinkoa maksavan yhtiön pääomasta ja joka on samalla direktiivin 90/435 2 artiklassa tarkoitettu yhtiö. Koska SICAV-yhtiötä ei mainita direktiivin 90/435 liitteen luettelossa ja se on kokonaan vapautettu tuloverosta Luxemburgissa, Nordic Fund SICAV:tä ei voida pitää direktiivissä 90/435 tarkoitettuna yhtiönä eikä sen saamia osinkoja voida vapauttaa lähdeverosta.

15. Keskusverolautakunta katsoo, että sijoitautumisvapautta ja pääomien vapaata liikkuvuutta koskevat perustamissopimuksen säännöt eivät estä soveltamasta edellä mainittuja Suomen lakeja, koska suomalaisen osakeyhtiön ja SICAV-yhtiön tilanteet eivät ole toisiinsa verrattavissa. Keskusverolautakunnan mielestä nämä kaksi yhtiömuotoa eroavat toisistaan kolmella tavalla. Ensinnäkin suomalaisen osakeyhtiön osakepääoma on sidottu, eli sitä ei yleensä saa maksaa takaisin osakkaille yhtiön toiminnan aikana. Toiseksi suomalainen osakeyhtiö on Suomessa verovelvollinen tuloistaan. Kolmanneksi suomalainen osakeyhtiö on direktiivissä 90/435 tarkoitettu yhtiö, mitä SICAV-yhtiö ei ole.

16. Alpha on vaatinut korkeinta hallinto-oikeutta kumoamaan keskusverolautakunnan ennakkoratkaisun. Se on viitannut jälleen EY 43 ja EY 56 artiklaan ja väittänyt, että argumentti, jonka mukaan suomalaisen osakeyhtiön ja SICAV-yhtiön tilanteet eivät ole vertailukelpoisia, ei ole perusteltu.

III Ennakkoratkaisukysymys ja asian käsittelyn vaiheet yhteisöjen tuomioistuinmessä

17. Korkein hallinto-oikeus on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 43 ja 48 artikloja sekä 56 ja 58 artikloja tulkittava siten, että niiden turvaamien perusvapauksien toteutumiseksi Suomen lainsäädännön mukainen osakeyhtiö tai sijoitusrahasto ja Luxemburgin lainsäädännön mukainen SICAV-yhtiö on katsottava vertailukelpoisiksi siitä huolimatta, että aivan SICAV-yhtiötä vastaavaa yhtiömuotoa ei tunneta Suomen lainsäädännössä, kun samalla otetaan huomioon, että SICAV-yhtiötä, joka on Luxemburgin lainsäädännön mukainen yhtiö, ei mainita direktiivin 90/435/ETY 2 artiklan a alakohdassa tarkoitettujen yhtiöiden luettelossa, jonka viimeksi mainitun direktiivin mukainen Suomen asiassa sovellettava lähdeverosäännöstö on, sekä samalla vielä se, että SICAV-yhtiö on Luxemburgin sisäisen verolainsäädännön mukaan verovapaa tuloverotuksessa? Onko näin ollen mainittujen perustamissopimuksen artiklojen vastaista, että Luxemburgissa asuvaa SICAV-yhtiötä osingonsaajana ei ole vapautettu Suomessa osingosta perittävästä lähdeverosta?”

18. Kirjallisia huomautuksia ovat esittäneet Suomen, Italian ja Kyproksen hallitukset sekä Euroopan yhteisöjen komissio. Suomen hallitus ehdottaa, että kysymykseen vastattaisiin, että EY 43 ja EY 48 artiklan tai EY 56 ja EY 58 artiklan vastaista ei ole se, että Luxemburgissa asuvaa SICAV-yhtiötä ei ole vapautettu Suomessa osingosta perittävästä lähdeverosta. Italian hallitus yhtyy olennaisilta osin tähän näkemykseen. Sitä vastoin Kyproksen hallitus ja komissio arvioivat, että Suomen lainsäädännön mukainen osakeyhtiö tai sijoitusrahasto ja Luxemburgin lainsäädännön mukainen SICAV-yhtiö on katsottava vertailukelpoisiksi siitä huolimatta, että aivan SICAV-yhtiötä vastaavaa yhtiömuotoa ei tunneta Suomen lainsäädännössä, joten on EY:n perustamissopimuksen vastaista, että Luxemburgissa asuvaa SICAV-yhtiötä ei ole vapautettu Suomessa osingosta perittävästä lähdeverosta.

19. Alpha, Suomen hallitus ja komissio olivat edustettuina istunnossa, joka pidettiin 13.11.2008 Alphan vaatimuksesta. Alphan edustajat eivät jättäneet kirjallisia huomautuksia, ja he yhtyivät olennaisilta osin Kyproksen hallituksen ja komission näkemykseen.

IV Oikeudellinen arviointi

A Alustavia huomioita

20. Kansallisen tuomioistuimen kysymyksellä pyritään itse asiassa selvittämään, ovatko EY 43 ja EY 48 sekä EY 56 ja EY 58 artikla esteenä pääasian kohteena olevan kaltaiselle jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan Suomeen sijoittautuneen yhtiön Suomeen sijoittautuneelle osakeyhtiölle tai sijoitusrahastolle maksamat osingot eivät ole veronalaisia tuloja, mutta Luxemburgin oikeuden mukaan perustetulle SICAV-yhtiölle, joka on vapautettu kokonaan tuloverosta Luxemburgissa, maksetut osingot ovat veronalaisia tuloja ja niistä peritään lähdevero.

21. Aluksi on muistutettava siitä, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan välitön verotus kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan, mutta jäsenvaltioiden on tätä toimivaltaansa käyttäessään noudatettava yhteisön oikeutta⁸ ja pidättäydettävä kaikenlaisesta kansalaisuuteen perustuvasta syrjinnästä.⁹

22. Direktiivi 90/435 vaikuttaa eri jäsenvaltioissa sijaitseviin emo- ja tytäryhtiöihin sovellettaviin jäsenvaltioiden verosäännöksiin. Sen jälkeen kun direktiivi on pantu täytäntöön Suomessa, lähdeveroa ei ole suoritettu osingosta, joka maksetaan Euroopan unionin jäsenvaltiossa asuvalle yhteisölle, joka välittömästi omistaa vähintään 20 prosenttia osinkoa maksavan yhtiön pääomasta ja joka on samalla direktiivin 90/435 2 artiklassa tarkoitettu yhtiö.

23. Tämä ei selvästikään päde Nordic Fund SICAV:hen, joka täyttää edellytyksen, joka koskee omistususuutta osinkoa maksavan yhtiön pääomasta, mutta ei kuulu direktiivin 90/435 2 artiklassa tarkoitettuihin yhtiöihin, koska sitä ei mainita direktiivin 90/435 liitteessä ja koska se on vapautettu kokonaan tuloverosta Luxemburgissa. Tästä ei kuitenkaan voida päätellä, että tämä yhtiö ei voisi vedota perustamissopimuksessa määrättyihin perusvapauksiin.

24. Näin ollen tilannetta on tässä tapauksessa tutkittava asian kannalta merkityksellisten perustamissopimuksen määräysten valossa.

25. Mitkä ovat tässä tapauksessa asian kannalta merkitykselliset määräykset? Kansallisen tuomioistuimen esittämä kysymys koskee sekä sijoittautumisvapautta

⁸ – Ks. vastaavasti asia C-379/05, Amurta, tuomio 8.11.2007 (Kok. 2007, s. I-9569, 16 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

⁹ – Ks. asia C-80/94, Wielockx, tuomio 11.8.1995 (Kok. 1995, s. I-2493, 16 kohta); asia C-311/97, Royal Bank of Scotland, tuomio 29.4.1999 (Kok. 1999, s. I-2651, 19 kohta); yhdistetyt asiat C-397/98 ja C-410/98, Metallgesellschaft ym., tuomio 8.3.2001 (Kok. 2001, s. I-1727, 37 kohta); asia C-170/05, Denkavit International ja Denkavit France, tuomio 14.12.2006 (Kok. 2006, s. I-11949, 19 kohta) ja asia C-360/06, Heinrich Bauer Verlag, tuomio 2.10.2008 (Kok. 2008, s. I-7333, 17 kohta).

että pääomien vapaata liikkuvuutta. Yhtäältä komission ja toisaalta Suomen ja Kyproksen hallitusten näkemykset eroavat siinä, miltä perustalta tämä asia on tutkittava.

26. Konkreettisen yksittäistapauksen perusteella on mahdollista nojautua joko sijoittautumisvapauteen tai pääomien vapaaseen liikkuvuuteen. Oikeuskäytännön mukaan ratkaiseva peruste on sellainen omistussosuuus, joka antaa emoyhtiölle selvän vaikutusvallan tytäryhtiön päätöksiin ja mahdollisuuden määrätä yhtiön toiminnasta.¹⁰

27. Kuten ennakkoratkaisupyyntöstä ilmenee, Alpha on Nordic Fund SICAV:n kokonaan omistama tytäryhtiö. On siis ilmeistä, että Nordic Fund SICAV:llä on huomattava vaikutusvalta Alphan hallintoon. Tämä merkitsee sitä, että pääasia kuuluu sijoittautumisvapauden piiriin, ja tästä syystä etsin vastausta esitettyyn kysymykseen sijoittautumisvapautta koskevista perustamissopimuksen määräyksistä.

28. Minun on kuitenkin todettava, että kuten komissio perustellusti korostaa, sovellettavien

perustamissopimuksen määräysten valinnalla ei ole käytännön merkitystä. EY 43 ja EY 56 artiklan soveltamisen lopputuloksen on oltava sama. Päätelmät, jotka koskevat Suomen oikeuden mukaan perustetun osakeyhtiön tai sijoitusrahaston tilanteen ja Luxemburgin oikeuden mukaan perustetun SICAV-yhtiön tilanteen samankaltaisuutta, ovat sovellettavissa sekä sijoittautumisvapauteen että pääomien vapaaseen liikkuvuuteen.

B Sijoittautumisvapaus ja samankaltainen tilanne

29. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan sijoittautumisvapaus sisältää niiden jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti perustettujen yhtiöiden, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on yhteisön alueella, oikeuden harjoittaa toimintaansa muissa jäsenvaltioissa tytäryhtiön, sivuliikkeen tai kauppaedustajan liikkeen välityksellä,¹¹ ja on kiistatonta, että Nordic Fund SICAV, joka harjoittaa toimintaansa Suomessa yksin omistamansa suomalaisen yhtiön Alphan välityksellä, käyttää sijoittautumisvapautta.

10 – Ks. asia C-251/98, Baars, tuomio 13.4.2000 (Kok. 2000, s. I-2787, 21 ja 22 kohta); asia C-446/04, Test Claimants in the FII Group Litigation, tuomio 12.12.2006 (Kok. 2006, s. I-11753, 37 kohta); asia C-231/05, Oy AA, tuomio 18.7.2007 (Kok. 2007, s. I-6373, 20 kohta) ja asia C-284/06, Burda, tuomio 26.6.2008 (Kok. 2008, s. I-4571, 69 kohta).

11 – Ks. asia C-307/97, Saint-Gobain ZN, tuomio 21.9.1999 (Kok. 1999, s. I-6161, 35 kohta); asia C-141/99, AMID, tuomio 14.12.2000 (Kok. 2000, s. I-11619, 20 kohta); asia C-471/04, Keller Holding, tuomio 23.2.2006 (Kok. 2006, s. I-2107, 29 kohta); edellä alaviitteessä 9 mainittu asia Denavit International ja Denavit France, tuomion 20 kohta; asia C-414/06, Lidl Belgium, tuomio 15.5.2008 (Kok. 2008, s. I-3601, 18 kohta) ja asia C-418/07, Papillon, tuomio 27.11.2008 (Kok. 2008, s. I-8947, 15 kohta).

30. On niin ikään kiistatonta, että Suomen lainsäädäntö on suomalaisen yhtiön jakamia osinkoja koskevan erilaisen kohtelun taustalla. Suomeen sijoittautuneelle yhtiölle maksetut osingot eivät yhtiön muodosta riippumatta ole niiden ketjuverotuksen estämiseksi veronalaista tuloa, kun puolestaan ulkomaille sijoittautuneelle yhtiölle maksetut osingot ovat veronalaista tuloa ja niistä peritään lähdevero, lukuun ottamatta unionin jäsenvaltiossa asuvaa yhteisöä, joka välittömästi omistaa vähintään 20 prosenttia osinkoa maksavan yhtiön pääomasta ja joka on samalla direktiivin 90/435 2 artiklassa tarkoitettu yhtiö. Erilainen kohtelu koskee siis Suomeen sijoittautuneita yhtiöitä ja ulkomaille sijoittautuneita yhtiöitä, jotka eivät kuulu direktiivin 90/435 soveltamisalaan, ja se perustuu yhtiön kotipaikkaan.

31. Kuten yhteisöjen tuomioistuin on todennut useissa yhteyksissä, sijoittautumisvapaudella pyritään takaamaan omiin kansalaisiin nähden samanlainen kohtelu jäsenvaltiossa, johon tytäryhtiö sijoittautuu, kieltämällä kaikki yhtiöiden kotipaikan sijaintiin perustuva – jopa vähäinenkin – syrjintä.¹²

32. Erilainen kohtelu ei ole sellaisenaan syrjintää. Oikeuskäytännöstä ilmenee selvästi,

että syrjintää voi olla ainoastaan erilaisten sääntöjen soveltaminen samankaltaisissa tilanteissa tai saman säännön soveltaminen erilaisissa tilanteissa.¹³ Ennakkoratkaisukysymys on myös tämänsuuntainen.

33. Katson, että vastaus siihen kysymykseen, onko Suomeen sijoittautunut emoyhtiö tai tarkemmin sanoen emoyhtiö, joka on Suomen oikeuden mukaan perustettu ”osakeyhtiö” tai ”sijoitusrahasto”, samankaltaisessa tilanteessa kuin Luxemburgin oikeuden mukaan perustettu SICAV-yhtiö, ilmenee asiassa Denkavit Internationaal ja Denkavit France annetusta tuomiosta.¹⁴

34. Toisin kuin Suomen ja Italian hallitukset, en katso, ettei yhteisöjen tuomioistuimen kyseisessä tuomiossa esittämiä näkemyksiä voitaisi soveltaa nyt käsiteltävään asiaan. Väite, jonka mukaan edellä mainitussa asiassa Denkavit Internationaal ja Denkavit France annettuun tuomioon liittyneen pääasian tosiseikat olivat tapahtuneet ennen direktiivin 90/435 voimaantuloa eikä yhteisöjen tuomioistuin voinut siten ottaa tätä direktiiviä huomioon järjestelmää tulkittaessaan, ei vaikuta mielestäni perustellulta. Yhteisöjen tuomioistuin selitti mainitussa tuomiossa perustamissopimuksen määräys-

12 – Ks. vastaavasti asia 270/83, komissio v. Ranska, tuomio 28.1.1986 (Kok. 1986, s. 273, Kok. Ep. VIII, s. 407, 14 kohta); edellä alaviitteessä 11 mainittu asia Saint-Gobain, tuomion 35 kohta ja alaviitteessä 9 mainittu asia Denkavit Internationaal ja Denkavit France, tuomion 22 kohta.

13 – Ks. vastaavasti asia C-279/93, Schumacker, tuomio 14.2.1995 (Kok. 1995, s. I-225, 30 kohta); asia C-383/05, Talotta, tuomio 22.3.2007 (Kok. 2007, s. I-2555, 18 kohta); asia C-182/06, Lakebrink ja Peters-Lakebrink, tuomio 18.7.2007 (Kok. 2007, s. I-6705, 27 kohta) ja asia C-341/05, Laval un Partneri Ltd, tuomio 18.12.2007 (Kok. 2007, s. I-11767, 115 kohta).

14 – Mainittu alaviitteessä 9.

ten vaikutukset, eivätkä nämä määräykset voi menettää vaikutustaan direktiivin antamisen seurauksena. Direktiivin tulkinta ei voi johtaa perustamissopimuksen tulkinnan kiistämiseen.

asualta yhtiöltä, mainittujen ulkomaille asuvien osakkeenomistajien tilanne muistuttaa maassa asuvien osakkeenomistajien tilannetta.

35. Tämä päätelmä todetaan asiassa Amurta annetun tuomion¹⁵ 24 kohdassa, jonka mukaan niiden omistussuoksien osalta, jotka eivät kuulu direktiivin 90/435 soveltamisalaan, jäsenvaltioiden tehtävänä on tosiasiassa määrittää, onko – ja missä määrin – jaetun voiton taloudellista kaksinkertaista verotusta vältettävä, ja ottaa tässä tarkoituksessa käyttöön järjestelyjä tämän taloudellisen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tai vähentämiseksi. Pelkästään tällä ei kuitenkaan mahdollisteta sitä, että jäsenvaltiot voisivat soveltaa perustamissopimuksessa taattujen liikkumisvapauksien vastaisia toimenpiteitä.

36. Koska oletan, että yhteisöjen tuomioistuimen kyseisessä tuomiossa esittämiä näkemyksiä voidaan soveltaa nyt käsiteltävään asiaan, vastaus kysymykseen voidaan löytää kyseisen tuomion 38 kohdasta, jossa todetaan, että mikäli jäsenvaltio säätää, että tuloverovelvollisia ovat maassa asuvien osakkeenomistajien lisäksi ulkomaille asuvat osakkeenomistajat osingoista, joita he saavat maassa

37. Suomeen sijoittautuneet emoyhtiöt ja ulkomaille sijoittautuneet emoyhtiöt ovat siten samankaltaisessa tilanteessa, koska ne molemmat ovat tuloverovelvollisia Suomessa. Tässä yhteydessä on kiinnitettävä huomiota siihen, että ulkomaille sijoittautuneet emoyhtiöt ovat tuloverovelvollisia riippumatta niiden yhtiömuodosta. Suomen lainsäädännön mukaan on kuitenkin niin, että osingot ovat verovapaita Suomeen sijoittautuneille emoyhtiöille ja, direktiivin 90/435 mukaisesti, ainoastaan osalle ulkomaille sijoittautuneista emoyhtiöistä eli direktiivin 90/435 soveltamisalaan kuuluville ulkomaille sijoittautuneille emoyhtiöille. Direktiivin 90/435 soveltamisalaan kuulumattomat ulkomaille sijoittautuneet emoyhtiöt ovat siis lähdeverovelvollisia.

38. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee myös, että syrjinnän olemassaolon osoittamiseksi yhteisön tilanteen verrattavuutta puhtaasti sisäiseen tilanteeseen on tutkittava siten, että huomioon

¹⁵ – Mainittu alaviitteessä 8.

otetaan kyseessä olevilla kansallisilla säännöksillä tavoiteltu päämäärä.¹⁶

näihin ulkomailla asuviin aiheutuu vastaavainen, kyseisiin ulkomailla asuviin kohdistuva verotus.¹⁷

39. Suomen hallituksen kirjallisten huomautusten mukaan osinkojen verovapauden tarkoituksena on estää osinkojen ketjuverotus.

40. Korostettakoon tässä vaiheessa, että elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 6 a §:n mukaan verovapaus ei koske ainoastaan osakeyhtiöitä vaan kaikkia Suomeen sijoittautuneita yhteisöjä. Tämä merkitsee sitä, että verovapaudella pyritään yleisesti estämään tytäryhtiöiden niiden voittojen ketjuverotus, jotka jaetaan osinkoina niiden emoyhtiöille.

41. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee selvästi, että kun jäsenvaltio on päättänyt olla soveltamatta maassa asuviin verovelvollisiinsa ketjuverotusta, sen on ulotettava tämä toimenpide myös ulkomailla asuviin, mikäli sen verotusvallan käytöstä

42. Edellä esitetyn perusteella kyseinen Suomen lainsäädäntö aiheuttaa samankaltaisessa tilanteessa olevien emoyhtiöiden erilaisen kohtelun Suomeen sijoittautuneiden tytäryhtiöiden jakamien osinkojen osalta. Tämä merkitsee sitä, että tällä lainsäädännöllä luodaan emoyhtiöiden syrjintää, joka perustuu niiden kotipaikkaan, ja asia on näin niiden yhtiömuodosta riippumatta.

43. Tätä päätelmää ei kyseenalaista se, että SICAV-yhtiö on vapautettu tuloverosta Luxemburgin kansallisen verolainsäädännön nojalla. Tältä osin on palautettava mieleen, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perusvapauden vastaista epäedullista verokohtelua ei voida perustella muilla vereduilla, vaikka tällaisia etuja olisikin olemassa.¹⁸

16 – Ks. vastaavasti edellä alaviitteessä 9 mainitut yhdistetyt asiat Metallgesellschaft ym., tuomion 60 kohta; alaviitteessä 10 mainittu asia Oy AA, tuomion 38 kohta ja alaviitteessä 11 mainittu asia Papillon, tuomion 27 kohta.

17 – Ks. edellä alaviitteessä 9 mainittu asia Denavit International ja Denavit France, tuomion 37 kohta.

18 – Ks. vastaavasti asia C-35/98, Verkooijen, tuomio 6.6.2000 (Kok. 2000, s. I-4071, 61 kohta) ja edellä alaviitteessä 8 mainittu asia Amurta, tuomion 75 kohta.

V Ratkaisuehdotus

44. Edellä esitetyn perusteella ehdotan siis, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa kansallisen tuomioistuimen ennakkoratkaisukysymykseen seuraavasti:

EY 43 ja EY 48 artikla ovat esteenä jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan maassa asuvan tytäryhtiön maassa asuvalle emoyhtiölle maksamat osingot eivät ole veronalaista tuloa, riippumatta emoyhtiön yhtiömuodosta, mutta sellaiselle ulkomailla asuvalle emoyhtiölle, jonka yhtiömuotoa ei tunneta tytäryhtiön valtion lainsäädännössä ja joka ei kuulu eri jäsenvaltioissa sijaitseviin emo- ja tytäryhtiöihin sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä 23.7.1990 annetun neuvoston direktiivin 90/435/ETY soveltamisalaan, maksetut osingot ovat veronalaista tuloa ja niistä suoritetaan lähdevero, ja asia on näin, vaikka ulkomailla asuva emoyhtiö on vapautettu tuloverosta asuinvaltiossaan.